

Nathalie Baartman

*En dat noemen
ze dan vooruitgang*

Inhoud

1. Cabaret	4
2. De BMP-man	6
3. Hert in driedelig pak	8
4. Hoezo had ik uitgekleeft moeten zijn?	10
5. Pas op	13
6. Een soort troost	16
7. Kraanonkude	18
8. Laag en hoog	20
9. Beduveld	22
10. De bieten van Baartman	25
11. Tandpoetsen voor beginners	27
12. Diertje dood	29
13. Een vreemde hand	31
14. Vuurwerk	33
15. Ontlastend	36
16. Hertenkamp Defence Force	38
17. Zemel	41
18. Zelensky	43
19. Na macaroni geen tongzoen	45
20. Nederlandse tuintjes	47
21. Jong en ongelukkig	49
22. Trekkers in Ter Apel?	51
23. Het poezenplan	53
24. Waar is Tini?	56
25. Twee duifjes	59
26. GGZ Marktplaats	61
27. Moderne mijnwerker	63
28. Wandelende takken	66
29. De telefoon heeft gewonnen	69
30. Tranen	72
31. Niemand is gebaat bij de BBB	74
32. Eerste liefde	77
33. Het breekbare donker	79

34. Marktwerking en hondenneusjes	81
35. Ergernis	84
36. De klassenapp	87
37. Woningnood is een vals begrip	90
38. Douchen met vogels	93
39. Angst	95
40. Ellende komt nooit alleen	98
41. Doorgeschoten management	101
42. Mama	104
43. Fallus electra	107
44. Mime	109
45. Konijntje zien	111
46. Ik ben een kruik	113
47. Stil verdriet	116
48. Zaadvrouwtje	119
49. Op slot	121
50. Hamster	123
51. Schoolklas anno 2023	126
52. Russisch jurkje	128
53. Jan en ik	130
54. Hier woonde Martine	132
55. Ik heb ratten	135
56. Het oordeel	137
57. Opstootje van zeven varkens	139
58. Repair Café	142
59. Wie wij zijn	145
60. Gedopt	147
61. Asiel in Albergen	149
62. Thuis	152
63. Waarom is de dood?	154
64. Marktplaats	156
65. Lief straatje	158

1. Cabaret

Het is een half uur voor aanvang. Ik zit in de kleedkamer van het theater in Gorinchem en grootse onzekerheden gieren door mijn lijf. Niets in mij wordt getrokken naar het spotlicht. Wegkruipen in een donker hoekje met cashewnoten en Kroatische liedjes. Daar ligt mijn behoefte. Ik overweeg omscholing. Hovenier, ofzo. Gras is altijd mild. Maar ik heb te maken met een vrijdagavond in november die zindert van verwachting. 'Het wordt vast niks. Het wordt vast niks.' Deze mantra blijf ik maar herhalen. Ongelooflijk dat juist op momenten dat je pep en ondersteuning nodig hebt, het hardnekkige hoofd je kan tergen met gedachten die leiden tot de volledige ondermijning. De mens is een onvermogen wezen. Wat dat betreft zijn eekhoorns beter gelukt. Die denken nooit over zichzelf: sukkel, knaag eens door!

Tot er op de deur van de kleedkamer geklopt wordt. De gastvrouw van het theater: 'Nathalie, er staat een vader met zijn zoontje van vier bij de kassa. Het jongetje wil erg graag je voorstelling zien. Is die geschikt, denk je?'

Ik ontwaak per direct uit de schaduw der twijfels en omarm de verbazing. Geschikt?! Ik denk aan het verhaal waarin ik vertel over de workshop 'Op zoek naar je innerlijke varken'. Daarin ga ik absoluut knorren. Dat is leuk voor kleuters. Maar dat ik in een Gooise cafetaria een man probeer te verleiden door de hete slierten van een kaassoufflé rondom mijn

tong te wikkelen, zal een vierjarige minder behagen.

‘Ze gaan gewoon op de eerste rij zitten, hoor en als het niks is, lopen ze weg,’ belooft de gastvrouw.

Lekker dan. Er zijn vijf dingen die ik niet op de eerste rij wil hebben. M’n moeder, een blaffende teckel, een dementerende vrouw die herhaalt wat ik zeg, een chagrijnige man die naar z’n schoenen kijkt en een kind dat tijdens mijn liedjes roept: ‘Papa, wanneer is het afgelopen?’

‘Ik wil het niet,’ zeg ik tegen de gastvrouw. ‘Ik ben geen Woezel en Pip.’

‘Zal het doorgeven,’ zegt ze en loopt weg. Al gauw komt ze terug: ‘Ik krijg ze het theater niet uit. Het jongetje wil echt heel graag.’

Het jongetje wil echt heel graag?! ‘Heeft ie posters van Baartman boven z’n ledikant? Kan die vader niet gewoon toegeven dat ie geen oppas heeft kunnen regelen? Of sowieso de regie pakken in de opvoeding?’ zeg ik. Niets is zo ontluisterend als onthande ouders die de eindverantwoordelijkheid bij hun ‘kids’ leggen. ‘We kunnen nooit meer wandelen, want Jolijntje houdt niet van het bos.’ ‘Ik slaap ’s nachts heel slecht, want Salmonella kruipt altijd op me.’

De vader druipt uiteindelijk af. Mijn zenuwen zijn getemd. Baartman heeft er zin in. Gekker dan dit gaat het niet worden. Alhoewel. Naderhand spreek ik in de publieksfoyer een vrouw. ‘Ik kon jouw dialect erg goed verstaan,’ zegt ze, ‘mijn hond komt namelijk ook uit de Achterhoek.’

2. De BMP-man

Hij duikt regelmatig op in het straatbeeld. Bijna elke woonwijk heeft er eentje. Hij is het onderwerp van gesprek op menig verjaardag. Hij is nietsontziend en streeft naar volledige heerschappij. De 'Blijf-met-je-tengels-van-MIJN-openbare-parkeerplek'-man. Tot op zekere hoogte is dit herkenbaar. Iedere autobezitter zonder oprit heeft zijn of haar favoriete plek op straat. Ik ook.

Het is het dichtstbijzijnde vakje voor mijn deur. Vijf seconden lopen. Als dit vak dagenlang bezet wordt door een ander voertuig, moet ik kiezen voor een alternatief dat de route naar mijn voordeur met drie seconden verlengt. Soms zelfs met zeven. Au. Maar dat leed draag ik. Dan denk ik aan bootvluchtelingen op zee en vallen zeven seconden altijd mee.

De 'Blijf-met-je-tengels-van-MIJN-openbare-parkeerplek'-man denkt niet aan bootvluchtelingen. Hij staat voor zijn raam en kijkt naar de auto van de buurvrouw, die het lef had om HAAR Opel voor ZIJN huis te parkeren. De trut. Zijn adem is hoog. Iets in hem wordt Trump. Parkeer 'm in je eigen reet, denkt hij.

De 'BMP-man' kenmerkt zich door het gebruik van drie strategieën. De eerste is het defensief inzetten van materieel: kliko's. Deze plaatst hij dusdanig pontificaal in het vak dat de openbare parkeerfunctie volledig verloren gaat. Het is nu slechts een kwestie van iedere morgen

‘Eigen auto eruit, eigen klike erin’ en bij thuiskomst andersom. Tot een andere automobilist deze moeite ook neemt en ZIJN vak overmeesterd wordt door een Peugeot. Met een Pools kenteken. Dat ook nog. Meestal gaat de ‘BMP-man’ dan over op de tweede strategie.

Voor de tweede strategie heeft hij ontlasting nodig. Liefst zijn eigen. Maar die van zijn vrouw of zijn hond volstaat ook. Met een emmertje vol sluipt hij bij maanlicht naar buiten en besmeurt het portier. De volgende ochtend heeft een Pool poep aan de vingers. (Naast kliederen met kak houdt de ‘BMP-man’ van een andere peuteractiviteit: krassen! Het liefst met een mesje op andermans laklaag.)

De derde strategie is het resultaat van het mislukken van de eerste twee. De Opel plaagt hem weer. De ‘BMP-man’ ontploft. En deze ontploffing vindt vloekend plaats in het gezicht van de buurvrouw. Alles wat hem stoort aan de wereld, stoot hij uit. Hij tiert. Hij raast. Met als kernboodschap: ‘Ikke, ikke, ikke!’ De buurvrouw trilt nog drie dagen na.

Beste ‘BMP-man’, ik snap dat het behept zijn met overmatige territoriumdrang en bijbehorende kleine penis, niet makkelijk is. Ik snap dat psychotherapie een brug te ver lijkt. Vandaar een tip: u kunt uw leven in het teken stellen van tien meter gemeentelijke grond. Dat kan. Maar u kunt ook de ramen opengooien en meezingen met *The Scene: Iedereen is van de wereld. En de wereld is van iedereen!*

3. Hert in driedelig pak

Vroeger was het bos iets voor de zondagmiddag. Na de kerk, de cake en het bezoekje aan tante Annie (die had een teckel en paprikachips) reden we erheen. Gekleed op ons paasbest. Mijn moeder in haar beige mantel die voortdurend geurde naar een intens parfum. Mijn vader met z'n geruite pet. En ik droeg, evenals mijn zusje, een jurkje uit de *Burda*. Alleen mijn broertje had klompen. Zo betraden wij in de gedaante van een correct gezin de gebaande wandelpaden. Smerig werden we nooit. We slenterden voort en dat was het.

Aan al die bomen leek geen eind te komen. Met hun trage takken keken ze me gapend aan. Ik was altijd misselijk op zondag. Eerst die preek, dan die cake en overal rook ik mijn moeder.

Wij waren recreanten. Wij aten Werther's Echte als we wandelden. Het moet destijds gebeurd zijn, dat ik voor het eerst de verveling voelde die besloten ligt in het begrip recreatie. Je creëert iets wat al gecreëerd is. De paden liggen klaar. Je hoeft er slechts overheen te lopen.

Die recreantenstatus heb ik altijd gehouden. In het bos kom ik niet los van mijn menselijk wezen. Ik voel me zo'n ding rechttop met twee beentjes, een kapsel en een telefoontje in de jaszak, dat voortdurend denkt: goh, dit moet ik elke ochtend doen. Goh, dit moet ik elke ochtend doen. Eerst een bakje yoghurt met zemelen en dan het bos in.

Om me heen verrotten bladeren, banen
wormen zich een weg door de aarde, fluiten merels
elkaar vrijelijk toe, staan bomen gedachteloos stil
en statig. Er is geen agenda, geen plan, slechts
leven. In de verte schiet een hert voorbij. Het zou
niet in z'n kop opkomen een driedelig pak aan te
trekken.

Tot die dag dat ik het recreatieve korset
afwierp. Het gebeurde in een bos bij Wapserveen.

Het had geregend die ochtend en de paden
lagen er nat bij. De zon deed het groen glinsteren.
Ik had de keus tussen een wandeling van vijf
of van tien kilometer. Ik wilde niet kiezen. Ik
wilde modder. Toen heb ik het gedaan. Ik heb me
erin laten vallen. Languit in een plas. Ik heb me
drie keer in de modder gewenteld en ben toen
opgestaan.

De drek droop van m'n jas. De zon scheen
op m'n besmeurde gezicht. Ik hief m'n armen in
de lucht. Een kortstondig moment van symbiose
met modder en Moeder Natuur. Daarna weer de
gedachte: goh, dit moet ik elke ochtend doen.

4. Hoezo had ik uitgekleeed moeten zijn?

‘Bent u niet uitgekleeed?!’ vroeg de mevrouw van de borstkankeronderzoeksbu.

‘Nee,’ zei ik, ‘ik wist niet dat dat moest.’ ‘Het lijkt me nogal logisch dat dat moet!’ riep ze me fel toe.

Ik klapte dicht, zoals het een Tukker betaamt. Niets in mij neigde naar een filosofisch debat over de logica van uitkleden. Vanbinnen echter brandde mijn ergernis over deze onheuse bejegening. In het kleine, koude wachthokje van één vierkante meter had geen bordje gehangen: Gelieve u uit te kleden voor het onderzoek. Wel hing er een bordje: Pas op klapstoel, klapt meteen omhoog als u eraf gaat. Een zinloze mededeling, want het klapstoeltje was dusdanig overjarig dat er iedere souplesse aan ontbrak om eigenzinnig terug te schieten.

Hoezo had ik uitgekleeed moeten zijn? Niemand had mij hierop geattendeerd. En als niemand zegt: ‘Kleed u maar even uit, mevrouw,’ dan kleed ik mij niet uit. Zo ben ik. Ik ben liever aangekleed, terwijl ik uitgekleeed had moeten zijn dan uitgekleeed terwijl ik aangekleed had moeten zijn.

Ik dacht aan een vriend van me die zich ook moest ontkleden in het kader van z’n sterilisatie. Hij had tijdens de eerste kennismaking de vrouwelijke arts van dienst met bloot bungelend

onderstel de hand moeten schudden. ‘Dit is voor mij niet heel gebruikelijk,’ had hij lachend gezegd. ‘Voor mij wel,’ zei de arts.

Daar stond ik dus. Nog immer gehuld in trui en bh. ‘Dan trek ik mijn kleding hier toch uit. Geen probleem,’ probeerde ik de borstkanker-onderzoeksvrouw tegemoet te komen. ‘Neeeee, niet hier,’ riep ze. ‘Terug in het hokje. Daar moet u zich uitkleden en neem meteen uw handtas mee, want dat ding wil ik hier niet hebben.’

Ik schrok. In die handtas zat mijn telefoon. Ik had de dierenarts beloofd bereikbaar te zijn vanwege de sterilisatie van Lappie. Maar dit was niet het uitgelezen moment om te beginnen over bereikbaarheid, sterilisaties van poezen en andere huiselijke kwesties. Gedwee vertrok ik naar het hokje met de seniele klapstoel. Terwijl ik mijn trui uittrok, dacht ik na over de diepere bedoeling en rechtvaardiging van de strikte scheiding tussen kleedhok en onderzoekskamer. Misschien had de mevrouw te vaak meegemaakt dat dames allerlei fietssleutels, gebitten en beenwarmers in haar onderzoeksterritorium lieten slingeren en had ze resoluut besloten: ik ben verdomme geen depot voor gevonden voorwerpen.

Op hangende pootjes en dies meer kwam ik terug. Wat er toen gebeurde, laat zich nauwelijks beschrijven. Ik werd in allerhande posities tegen een röntgenapparaat gedraaid, mijn wang geplet tegen een plexiglasplaat en mijn borst geperst alsof het een tosti ham-kaas betrof.

‘Niet ademen. Niet ademen,’ riep de vrouw en maakte een foto. Dit moest vier keer.

Toen ik uit de martelkamer zonder lavendel en liefde liep en in de algemene wachtkamer stond, zuchtte ik: ‘Dit was mijn eerste keer, maar het wordt nóóit mijn hobby.’ ‘Nee,’ beaamden twee oudere dames glimlachend. Eentje grapte beschroomd: ‘Gelukkig heb ik nog maar één borst.’

Humor en stil leed is des vrouws.

5. Pas op

Soms tref je teksten aan in de open natuur. Al dan niet met zwart gestifte, handgeschreven letters op een wit, klein plaatje. Gespijkerd aan een houten hek.

Pas op, stier.

Heel uitnodigend vind ik dit nooit klinken. Menig Nederlandse wandeltocht kan absoluut een vleugje aanvullende spanning gebruiken, omwille van de prikkelende uitdaging die kleeft aan risico's.

Toch ga ik nooit de deur uit met rugzak, mandarijntje en de gedachte: leuk om eens onverwacht, onder boosaardig gebries, van achteren gegrepen te worden door twee hoorns om vervolgens tientallen meters verderop met ferme slag in de stekelige ondoorgrondelijkheid van een bramenstruik geslingerd te worden.

Nee, dat is niet mijn beeld van avontuur in eigen regio.

Pas op, stier. Weinig informatief vind ik dit soort mededelingen ook. Er ontbreekt een voetnoot. Eentje als: 'Onze stier is blind, traag, oud en wordt niet gekenmerkt door enige snuggerheid. Toch achten wij het noodzakelijk u op hem te attenderen. Want verzekeringstechnisch weet je 't maar nooit.'

Of deze: 'Gregorius onze stier heeft het op onwaarschijnlijke wijze gemunt op vrouwen van veertig jaar en ouder. Mocht u zich in deze leeftijdscategorie bevinden en desondanks uw

wandelroute willen vervolgen, houd dan rekening met de grote kans op een schuimbekkende, stormachtige aanval die over het algemeen eindigt op de afdeling spoedeisende hulp te Almelo. Met vriendelijke groet, Benno en Jacqueline.'

Nee, dan België. Daar doen ze niet aan *Pas op, stier*. Daar staat het gespierde gevaarte plots op je pad. Als een Rico Verhoeven op vier pootjes te grazen in het weiland dat onderdeel uitmaakt van de blauwe bewegwijzeringsroute. Groot en glanzend. In een kudde koeien.

Hamsters kan ik inschatten. Bromvliegen meestal ook. Maar de verbindingslijn tussen mij en stieren is zeer slecht ontwikkeld.

'Ik ga niet,' roep ik naar mijn liefvallige verkering die zonder aarzeling de lome beesten allang gepasseerd is.

'Kom nou gewoon!'

'Maar ik heb een rood shirtje aan.'

'Kom nou gewoon!'

'Ik wacht even op die wandelgroep in de verte en loop met hen mee.'

En zo geschiedde. Het bleken Nederlanders, en gezien het aantal rokken voorbij de knie, van christelijke huize. Dat vind ik altijd prettig. Zulke mensen hebben vaak bij het ontbijt al met gesloten ogen gebeden voor de goede afloop.

'Mag ik met jullie mee? Ik durf niet langs vee. Ik heb geen agrarische achtergrond.'

'Oh, Mariska wel. Kom maar!' sprak een vrouw.

En daar ging ik. Onder de behoedende vleugels van Gods woord en boerin Mariska de stierenfluisteraar. Het wonder voltrok zich.

Het enige geluid dat Mariska produceerde was het tongklickende: 'tt-tt!'.

De eeuwenoude, communicatieve klassieker tussen mens en dier.

De stier schoof opzij. Geruststelling daalde neder.

'Tt-tt!' Nooit geweten dat angst zo simpel te temmen valt.

6. Een soort troost

Elke week breng ik mijn dochter naar haar papa aan zee. 'Moet er niet aan denken,' zeggen medemoeders, 'dat ik mijn kind drie nachten aan de andere kant van het land heb zitten.'

Ik moet er ook niet te veel aan denken. Vooral niet aan die handjes. Die zachte handjes. Ik stil het missen met leuke dingen, zoals dat heet. Ik kan de krant lezen met een cappuccino met een enorme schuimlaag zonder dat ik beschuiten moet smeren, *Monkie* moet voorlezen, blokken van boven moet halen. Een soort troost.

Papa is lief voor haar. Hij neemt haar mee de duinen in, laat haar knikkeren met konijnenkeutels en geeft haar duindoornbessen om op te kauwen. Hij zegt: 'Lieverd, geef de ranonkels maar even water met je gietertje.' Ik ben de enige moeder met een peuter die weet heeft van ranonkels. Een soort troost. Fluitenkruid kent ze ook.

Zingen doet papa niet. Hij is niet zo'n uitbundige noot. Mama zingt. Zelfs tijdens de bevalling. 'Niet zingen, maar persen,' riep de verloskundige nog. En dat ze nog nooit zo'n gemakkelijke bevalling had gehad. 'Wat heb ik genoten,' lachte ze naderhand. Mama vond dat niet leuk. Een bevalling is geen cabaret. Mama zingt gewoon. Ook als ze pijn heeft.

En zo leert mijn dochter de ene halve week te luisteren naar vogels en de andere helft mag ze zelf een zingend vogeltje wezen.

Soms trekt ze papa en mama naar zich toe.
Met die handjes. Wil ze zich door hen omringen.
Het liefst heel innig. Maar innig zijn papa en mama
niet meer. Te anders en wederzijds onbegrepen om
ooit nog innig met elkaar te durven zijn.

Ze drukt de wangen van haar ouders tegen
elkaar. Woorden heeft ze er niet voor. Maar ze
bedoelt: 'Heb elkander lief, zoals ik jullie en jullie
mij.' Ze wil de cirkel rond. Ze wil dat het goed is.

Je wilt het haar uitleggen. Maar peutertaal
kent die begrippen niet. En dan rest je niets anders
dan haar lief te hebben. Zo ontzettend lief dat
de breuk haar nooit zal hinderen. Dat het niet de
bedoeling was. Dat er een nestje had moeten zijn
met ouders en wat kindjes.

Sommige nestjes vallen uit de boom, schat.
Maar de vogeltjes kunnen goed opgevangen
worden. Ze leren hoog vliegen net als vogels uit
onverwoestbare nesten. En misschien nog wel
hoger.

Laat ons dus zingen, kleintje. Laten we
zingen. Want alles is goed.

7. Kraanonkunde

Natuurlijk voel ik me opgelaten als handen wassen in de bioscoop niet lukt, omdat ik de kraan niet snap. Maar het ligt niet aan mij. Het ligt aan de kraan. Die ontbeert elk teken van hendel en draaiknop. Die is ontworpen door iemand met een groot, esthetisch gevoel voor soberheid, maar met weinig besef van humaan gemak. Zo'n kraan is meer een haiku. Mijn haiku: Ach kijk die bloemkool, beschilderd door fazanten, een vrouw likt haar voet. Mooi beeld, doch slaat nergens op.

Zo behandel ik op dit moment ook de kraan voor me. Zoekend naar de bedoeling. Met mijn handen wapper ik in de wastafel, hopend op een eventuele bewegingssensor die mijn roep om water omzet in het juiste mechanische stootje. Maar hoe dapper ik ook wapper, de kraan blijft stoïcijns voor zich uitkijken. Arrogant stuk staal.

Naast me doet een vrouw eveneens een vergeefse wapperpoging tot elektronische aanzwengeling. Twee onnozele wapperaars aan wastafels. Ze kijkt me aan. 'Ik weet het ook niet,' zeg ik en geef een mep op de kop van de kraan in de hoop dat daar een design drukknop verborgen ligt die de boel aan het stromen krijgt. Maar nee.

Ik denk aan de jaren tachtig; toen iedere kraan twee dikke draaiknoppen bezat. Een linker en een rechter. Eentje met een blauwe stip voor het koude water. De ander met een rode stip voor het warme water. Leve de functionaliteit. En nu,

veertig jaar technologische vooruitgang verder, sta ik als een lamme duif op een kale kraan te rammen en gebeurt er niks. En het is niet de eerste keer.

Dan vind ik een draaibaar onderdeel. Het straaltje loopt. Ik was mijn handen. De vrouw doet dat ook. We kijken met natte handen naar het droogapparaat. Ik reik haar mijn rok. 'Hier,' zeg ik, 'is net zo makkelijk.'

8. Laag en hoog

De schooltassen wapperen er geslaagd bij. Een oude gedachte van me speelt weer op: je zult maar laagopgeleid zijn. Ik bedoel: je zult maar tegelzetter zijn en daarom laagopgeleid worden genoemd. Louter omdat je praktische inzicht beduidend beter is dan je theoretische. Die mensen heb je. Die zien tijdens een verhuizing hoe je een driezitsbank door een trapgat moet kantelen. Zelf behoor ik niet tot die klasse. Ik heb een bank ooit flinke trappen moeten verkopen. Toen pas kwam ie naar beneden. Total loss. Dat wel. In het begrip 'laagopgeleid' zit het falen stil verborgen. Cognitief minder bedeed, zou je ook kunnen zeggen.

Het onderwijssysteem rekt kinderen uiteindelijk af op hun cognitieve vermogen. Zijn je hersens scherp afgesteld, dan ga je hogerop. Als het bovenin wat trager of anders van begrip is, sturen ze je naar een lager soort onderwijs. Lts, mts, hts: daar begon het al mee. Goed kunnen leren. Leren in de engste zin van het woord. Onthouden, informatie verwerken, analyseren: daar draait het om.

Tenminste, in mijn schooljaren wel. En ik vermoed dat nadruk op cognitie alleen maar sterker geworden is. De universiteit geeft de hoogste status. Je moet van goeden huize komen om op het vwo te zeggen: 'Ik wil geen biomedische wetenschappen studeren, ik wil schoenmaker worden. Lekker in de weer met lappen leer.'

Ondertussen vecht het vmbo tegen een slecht imago. Tja. Zolang wij degene met de duurste woorden hoger inschalen dan die met de handigste vingers, verandert er niet veel. Ik zag ooit een hoogleraar Pedagogiek openlijk stuntelen toen er een groep kleuters op hem afstormde.

We moeten in het onderwijs af van het denken in 'hoog' en 'laag'. Een kind is meer dan alleen brein. Als empathisch vermogen de maatstaf zou zijn, als de gulste kinderen het hoogst gecategoriseerd zouden worden, zou het onderwijs er heel anders uitzien. Onzin, enigszins, maar het gaat mij om de blikverruiming. Ik ken een vrouw met dyslexie die in haar jeugd niets snapte van letters, maar een enorm beeldende gave had. 'Ik denk in plaatjes,' zegt ze nu, terwijl ze dacht dat ze dom was. En haar juf dacht dat ook.

Ik pleit voor afschaffing van de termen 'laagopgeleid' en 'hoogopgeleid'. Vanaf nu spreken we over 'handopgeleid' en 'hoofdopgeleid'. En hoofd staat niet boven handen. Ga er niet van uit dat een vmbo'er nooit arts kan worden. En laat de vwo'er fietsenmaker worden, als het hart daar ligt.

9. Beduveld

Het begon zo onschuldig. Lieflijk zelfs. De favoriete trui van mijn dochter paste niet meer. En ik besloot een 'Gezocht'-advertentie te plaatsen op Marktplaats. Maatje groter welteverstaan. Diezelfde dag rond middernacht ontving ik een bericht van een man: 'We hebben precies zo'n trui in de kast liggen. Doen we niks meer mee. Neem morgenvroeg maar contact op met mijn vrouw op onderstaand nummer. Dan stuurt zij de trui naar je toe.'

Ik jubelde. Niet vanwege de trui. Maar vanwege de mensheid. Hoe wonderschoon, dat een man weet wat er aan ongebruikte kleding in de kast van zijn dochter ligt. Ik kende tot dusver niet zulke mannen. Hoe wonderschoon dat hij dit om middernacht laat weten aan een medemens in hoopvolle afwachting. De beste man had ook porno kunnen kijken. Maar nee, hij heeft een missie. Ergens in den lande zoekt een vrouw een trui. Laat hij nu net die trui hebben!? Wat is er mooier op aard dan trui en mens te verbinden?

De volgende ochtend appte ik de vrouw. 'Als jullie in Twente wonen, haal ik de trui graag op. Ik ga er niet voor naar Maastricht rijden. Knipoog. Knipoog.' De vrouw appte me dat ophalen onmogelijk was, omdat ze midden in een verhuizing zaten naar Schiermonnikoog. En dat ze me de trui wel zou toesturen.

Opnieuw jubelde ik. Die mensheid toch. Wat een moeite. Wat een onvoorwaardelijke liefde. 'Ik

hoef er niks voor te hebben,' schreef ze ook. En: 'Ik gooi veel weg, vanwege die verhuizing.' Nu brak mijn hart van barmhartigheid. Een vrouw verzendt, midden in een drukke verhuizing, geheel belangeloos een trui naar een volstrekt onbekende. Haar man zit tot diep in de nacht op Marktplaats te zoeken naar mensen die hij gratis kan verblijden met spullen die zij weg wil gooien. Jezus is herrezen. En hij is op weg naar Schiermonnikoog.

Ik dacht al na over mijn wederdienst. Deze mensen zou ik mijn mooiste ansichtkaart sturen. Of een pakket met *Boarnse* bitterkoekjes.

Het enige verzoek dat ze had: betaal me de verzendkosten! Dat vond Baartman meer dan vanzelfsprekend. De vrouw stuurde me een linkje. Op dat moment moet ik beneveld zijn geweest door de overdosis aan hartelijkheid die door deze heiligen, deze aanstaande inwoners van Schiermonnikoog, geheel onbaatzuchtig mijn kant opkwam. Dus het linkje klikte ik aan. Ik herhaal: het linkje klikte ik aan. Om vervolgens mijn pincode voor mobiel bankieren in te tikken. Oftewel, ik deed datgene waarvoor altijd gewaarschuwd wordt: 'Reageer niet op betaalverzoeken van onbekenden.'

Toen er na twee dagen nog steeds geen rode trui op de deurmat lag, ging mijn antenne van argwaan aan. Mijn bank bevestigde mijn vermoeden: 'Vreemden hebben geprobeerd in te breken op je betaalrekening. Je had platzak geplunderd kunnen worden.'